

Dyslexieprotocol

François Vatel vmbo

Inleiding

Dyslexie is een ernstige leerstoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en /of het spellen op woordniveau. Dyslectici hebben, zelfs als zij extra hulp krijgen, vaak nog veel moeite met foutloos en vlot leren lezen en spellen. Een van de kenmerken is de z.g. 'hardnekkigheid van het probleem'. En waar dit vlot en vloeiend technisch lezen vaak al heel veel moeite kost is er dus ook een risico voor het begrijpend lezen. Deze vaardigheid is nodig om ook complexere teksten in de zaakvakken zoals

b.v. biologie, economie, Mens en Maatschappij e.a. te kunnen lezen en begrijpen. Ook hebben zij moeite met het leren lezen en spellen in de moderne vreemde talen. Dyslexie is onafhankelijk van intelligentie. Kinderen met dyslexie ondervinden bij alle facetten van het lezen problemen.

Welke specifieke problemen kan een leerling met dyslexie ondervinden bij het uitvoeren van talige taken?

- Slecht handschrift
- Fonetische spelling
- Leest spellend
- Leest radend
- Moeite met onthouden van volgorde van opdrachten
- Moeite met plannen van taken
- Onderscheid links/rechts
- Woordvindingproblemen
- Vertraagde reactie bij klassikaal gestelde vragen
- Moeite om twee opdrachten tegelijk uit te voeren
- Verwerken van informatie.

Hoe wordt dyslexie vastgesteld?

Dyslexie wordt vastgesteld door een – daartoe bevoegde en opgeleide – gedragsdeskundige (psycholoog of orthopedagoog), volgens algemeen vastgestelde protocollen. Als uit een diagnostisch onderzoek blijkt dat een leerling dyslexie heeft krijgt hij/zij een dyslexieverklaring. Deze verklaring geeft recht op een aantal bijzondere maatregelen in de klas (tijdens de lessen), bij toetsing en bij examens.

Ook kan een leerling (tegen gunstige tarieven) gebruik maken van bepaalde faciliteiten. Een dyslexie onderzoek vindt doorgaans plaats in de periode van het basisonderwijs; in een zeer uitzonderlijk geval wordt dyslexie pas op later leeftijd vastgesteld waaronder in het VMBO. In dit laatste geval komt de financiering voor het onderzoek ten laste van de ouders. Het is dus gebruikelijk dat leerlingen met dyslexie het V(MB)O binnenstromen

met een verklaring die al eerder is afgegeven. Voor de administratieve verwerking en om ook binnen onze school gebruik te kunnen maken van bepaalde faciliteiten, is het noodzakelijk een kopie van de verklaring af te geven. Ondanks algemene richtlijnen ten aanzien de begeleiding van leerlingen met dyslexie, en vooral het inzetten van compensatiemaatregelen, is het aan de school daar een eigen invulling aan te geven. Op François Vatel vmbo wordt dus geen dyslexieonderzoek gedaan.

Op François Vatel vmbo vindt het belangrijk dat er wordt tegemoetgekomen aan de onderwijsbehoeftes van de leerlingen. Voor leerlingen met een officiële dyslexieverklaring die gesteld is door een GGZ-psycholoog zijn verschillende aanpassingen mogelijk.

Signaleren

Bij het signaleren van vermoedelijke dyslexie worden de volgende informatiebronnen ingezet: informatie van de basisschool, zoals het OKR, observaties van docenten en ouders, gesprekken met de desbetreffende leerling. Het eerste contact met de ouders zal via de mentor verlopen, hierna zal het ondersteuningsteam aansluiten bij de gesprekken. Het ondersteuningsteam bestaat uit de ondersteuningsdocenten, RT, coach en de coördinator passend onderwijs.

Voor de leerlingen waarbij een vermoeden is van dyslexie wordt eerst een IHP opgesteld, waarbij extra ingezet wordt op lezen en spelling. Bij het lezen wordt de methode van voor-koor-door gehanteerd en blijft er oog voor het behoud of vergroten van het leesplezier. Voor de spelling van woorden ligt de nadruk op de woorden die vallen binnen de categorieën: klinkerdief, verdubbelaar, luistervink, staartstukken en kopstukken. Dit zijn de meest voorkomende categorieën in de Nederlandse taal. Als na een half jaar blijkt dat dit niet het gewenste effect heeft gehad wordt externe expertise ingeschakeld.

In dit proces worden ouders, leerling en mentor betrokken door het ondersteuningsteam. De coördinator passend onderwijs zal de contacten leggen met externen.

Begeleiding

Alle leerlingen met dyslexie krijgen het zogenaamde dyslexiepaspoort. Dit kunnen de leerlingen aan de docenten laten zien, zodat zij weten waar ze recht op hebben.

In dit paspoort staat de volgende informatie:

- Ik krijg extra tijd of vermindering van het aantal vragen bij schriftelijk werk.
- Ik maak mijn werk en toetsen online met het programma TextAid.
- Ik krijg als het nodig is een mondelinge overhoring.
- Ik mag hulpkaarten gebruiken.
- Ik mag een leesliniaal gebruiken.
- Mijn spellingsfouten tellen deels mee bij talen.
- Spelfouten bij andere vakken worden niet meegeteld.
- Ik krijg geen onverwachte leesbeurten.

In de klas

Leerlingen met dyslexie krijgen geen onverwachte leesbeurten, directe feedback op hun werk, ondersteuning door de docent in structuur en overzicht en extra verwerkingstijd. Ze mogen hulpkaarten gebruiken met o.a. de spellingregels, een stappenplan voor het lezen van teksten, TextAid (een programma dat de teksten voorleest) en een leesliniaal. Mocht er naast TextAid nog behoefte zijn aan een mee-leesmaatje dan is dit ook mogelijk in de klas. In sommige klassen is er naast de docent een deel van de week een pedagogisch medewerker aanwezig. De pedagogisch medewerker kan dan ook voor extra ondersteuning in de klas voor de leerlingen met dyslexie zorgen.

Buiten de klas

De ondersteuning buiten de klas wordt verzorgd door de RT. De onderwijsbehoeftes van de leerlingen met dyslexie lopen uiteen. Zo is er een groep die voldoende ondersteuning heeft aan de beschreven punten in het dyslexiepaspoort. Een andere groep heeft behoefte aan extra ondersteuning buiten de klas. Dit vindt 1x per week plaats in kleine groepjes. Tijdens deze ondersteuning ligt de nadruk op het lezen van teksten met behulp van een stappenplan en het tekstbegrip. De laatste groep heeft behoefte aan individuele ondersteuning, waarbij het maken van leeskilometers, leesplezier en veel voorkomende spellingregels aan bod komen.

Toetsen en examens

Voor iedere toetsweek wordt een lijst met leerlingen gedeeld die recht hebben op compenserende maatregelen, hierop staan ook de leerlingen met dyslexie. Deze

informatie is ook terug te vinden in Magister. Door de lijst voor iedere toetsweek te delen blijft de informatie up-to-date.

Bij toetsen mag het programma TextAid ingezet worden en is er tijdverlenging.

Bij examens wordt het protocol gevolgd die is opgesteld door het College voor Toetsen en examens.